

Høringsinnspill fra Opplysningsrådet for veitrafikken - Totalberedskapsmeldingen

Opplysningsrådet for veitrafikken (OFV) er en politisk uavhengig medlemsorganisasjon som jobber for trygge og effektive veier i hele Norge. Totalberedskapsmeldingen slår fast at en solid transportinfrastruktur er kritisk for Norges beredskap. Det er vi helt enige i. Samtidig er veisektoren for svakt belyst, og meldingen mangler konkrete tiltak for å sikre at veinettet fungerer både i hverdagen og når kriser rammer.

Når veiene svikter, stopper Norge

Veiene er selve ryggraden i beredskapen. De er ikke bare asfalt og trafikk – de er livsnerven som binder landet sammen. Når de fungerer, fungerer Norge. Når de svikter, stopper hverdagen opp og sikkerheten vår trues. Solide veier og beredskap henger derfor tett sammen. Folk må komme seg på jobb, butikkene må få varer, og nødetatene må kunne rykke ut raskt. Hvis veiene stenges av ras, flom eller forfall, får det alvorlige konsekvenser. Veiene er også avgjørende for Forsvaret. I en krise må militære styrker og utstyr kunne flyttes raskt. Dårlige veier, svake broer og manglende vedlikehold kan bli en sikkerhetsrisiko for hele landet.

Totalberedskapskommisjonen har vært tydelig: [«Nå er det alvor.»](#) Norge må ha en sterk infrastruktur som sikrer transport av både militære styrker og sivile ressurser. Likevel inneholder meldingen få konkrete tiltak eller bevilgninger for å styrke veinettet.

Strategiske transportkorridorer – viktig, men det haster

Regjeringen trekker frem behovet for en strategisk korridor gjennom Nord-Norge, Nord-Sverige og Nord-Finland. Dette er viktig både for beredskap, forsvar og næringsliv. Problemet er at det ikke følger med konkrete forslag til gjennomføring. I stedet peker regjeringen på at «tiltaket vil ha vesentlige økonomiske konsekvenser» og at de tre landene først må kartlegge flaskehalser og vurdere regelverksendringer før investeringsbehovene konkretiseres.

Dette arbeidet må komme raskt i gang. Veier, havner og jernbane er avgjørende for å sikre at både sivile og militære ressurser kan flyttes raskt i en krisesituasjon.

For Norges del er spesielt Trøndelag og Ofoten utpekt av NATO som kritiske områder for mottak og forflytning av allierte forsterkninger. Som [Forsvarskommisjonen](#) har understreket, er

evnen til alliert mottak og understøttelse av forsterkninger et av Norges viktigste bidrag til nordisk og nordeuropeisk sikkerhet i årene fremover. Hvis infrastrukturen rundt strategisk viktige områder, som Ofotfjorden og Trondheimsfjorden, svikter, svekkes både Norges og NATOs forsvarsevne.

I tillegg til behovet for å transportere militære styrker og sivile ressurser, må veisystemet også tilpasses utviklingen i kjøretøyparken. Tyngre el-lastebiler, busser og mer avanserte beredskapskjøretøy stiller nye krav til bæreevne og standard. Uten oppgraderinger risikerer vi at viktig transport hindres av svake broer, trange veier og utdatert infrastruktur.

Forfallet på fylkesveiene må stanses

Totalberedskapsmeldingen peker også på fylkesveienes rolle i beredskapen, både for sivil og militær bruk. Likevel inneholder den ingen konkrete tiltak for å forbedre tilstanden. Dette er alvorlig. Dårlige fylkesveier utgjør en direkte trussel mot beredskapen, og forfallet er godt dokumentert. Statens vegvesen anslår at vedlikeholdsetterslepet er på over 100 milliarder kroner, og det reelle behovet er trolig enda større.

Mange av disse veiene, broene og tunnelene ble bygget for flere tiår siden og er ikke dimensjonert for dagens transportbehov. De tåler ikke den økte trafikken, tyngre kjøretøy eller det stadig mer ekstreme været med flom, ras og skred. Dette rammer både næringslivet og hverdagen til folk over hele landet – men også beredskapen.

Dårlige veier gjør det vanskeligere for nødetatene å rykke ut raskt når hvert sekund teller. For sykebiler, brannbiler og politiet er dårlig vei en direkte hindring som kan få fatale konsekvenser. [Statens vegvesen har dokumentert at ulykkesrisikoen på fylkesveiene er nær dobbelt så høy som på riksveiene](#). Klimaendringene forverrer situasjonen ytterligere – økt risiko for flom og skred fører til både farlige situasjoner og store kostnader for reparasjoner. For Forsvaret skaper dårlige veier også store utfordringer. Mange veier er for smale, for svake og ikke dimensjonert for tungtransport eller militære kjøretøy. Et eksempel er [Hærens stridsvogn Leopard, som veier mer enn mange norske broer er bygget for å tåle](#).

Til tross for disse utfordringene inneholder Totalberedskapsmeldingen ingen nye tiltak for å stanse forfallet. Dette er bekymringsfullt. Vedlikeholdet går altfor sakte. Rådgivende Ingeniørers Forenings [rapport](#) om tilstanden på fylkesveinettet fra 2023 viser at kun fire prosent av fylkesveiene asfalteres årlig, noe som betyr at det tar nesten 25 år mellom hver gang en fylkesvei får ny asfalt. Samme rapport slår fast at det trengs minst 1,5 milliarder kroner årlig bare for å forhindre at forfallet øker.

Opplysningsrådet for veitrafikken mener derfor det er avgjørende å få på plass bedre ordninger for oppgradering av fylkesveiene. Den øremerkede tilskuddsordningen for fylkesvei i 2025 er på under 500 millioner kroner – langt under det som er nødvendig for å stoppe forfallet. I tillegg bør rentekompensasjonsordningen og den nye tilskuddsordningen til militær mobilitet økes betydelig.

Vi er urolig for at dagens økonomiske rammer gjør at fylkeskommunene ofte må nedprioritere vedlikehold til fordel for andre presserende utgifter. En styrket rentekompensasjonsordning og økte øremerkede midler vil sikre at investeringer i fylkesveiene ikke skyves ut i tid, men faktisk blir gjennomført. Dette er avgjørende for å sikre trygg ferdsel, redusere etterslepet og styrke veienes beredskapsfunksjon.

Stortinget har allerede vedtatt å styrke finansieringen av fylkesveiene gjennom behandlingen av NTP 2025–2036, med særlig vekt på trafikksikkerhet, næringsveier og beredskapsveier. Regjeringen må følge dette opp raskt og sikre en betydelig opptrapping allerede i revidert nasjonalbudsjett for 2025.

Oppsummert – det haster å handle

Totalberedskapskommisjonen har vært tydelig på hvor avgjørende veiene er for beredskapen, men regjeringens oppfølging i Totalberedskapsmeldingen mangler både konkrete tiltak og finansiering. Norge kan ikke vente med å ruste opp veiene til en krise oppstår – da er det for sent. Det haster med å styrke infrastrukturen. Trygge, solide og fremkommelige veier er ikke bare en investering i hverdagen – det er en investering i sikkerhet og beredskap.

Stortinget har nå en mulighet til å ta ansvar. Veiene må rustes opp slik at de fungerer når vi trenger dem mest. Fylkesveiene må styrkes, broer og tunneler må tåle dagens og morgendagens behov, og den strategiske transportinfrastrukturen må prioriteres. Dette kan ikke skyves ut i fremtiden. **Uten velfungerende veier stopper ikke bare hverdagen – vi svekker også vår beredskap og forsvarsevne. Stortinget må ta grep nå.**

Vennlig hilsen,

Øyvind Solberg Thorsen
Adm.direktør
Opplysningsrådet for veitrafikken